

Eesti Ornitoloogiaühing

Natura 2000 võrgustiku linnualade linnustiku inventuurid ja standard-
andmevormide kaasajastamine

**Kahtla-Kübassaare linnuala (EE0040412) ranniku haudelinnustiku
ja rändel peatuvate veelindude inventuur**

Teostaja: Mati Martinson FIE

Koostaja: Mati Martinson

Sääre 2015

Sissejuhatus

Kahtla-Kübassaare linnuala valitud linnuliikide inventuuri eesmärgiks oli inventeerida ja kaardistada kõik kaitsekorralduslikult oluliste linnuliikide pesitsusterritooriumid ja rändepeatuskogumid.

Teostatavate tööde lähteülesanne oli järgmine:

1. Teostada Kahtla-Kübassaare linnualal standardiseeritud metoodika alusel rannikubiotoopide haudelinnustiku ja kevad- ning sügisrändel peatuvate veelindude inventuur. Inventuuri käigus tuleb kirja panna ka kõik teised kohatud kaitsekorralduslikult olulised linnuliigid.
2. Kanda kõikide kaitsekorralduslikult oluliste linnuliikide leiukohad vastava legendiga varustatult välitöökaardile ja sellelt GIS kihile (n MapInfo) ning EELIS-sse sisestamiseks sobivasse andmevormi.
3. Anda kõikide kaitsekorralduslikult oluliste linnuliikide arvukushinnangud Kahtla-Kübassaare linnualal. Lisaks punktis 1 nimetatud inventeeritavatele liikidele hinnata linnuala tundva eksperdina oma teadmiste baasil ka teiste kaitsekorralduslikult oluliste linnuliikide arvukust linnualal.

Linnustiku seire Kahtla-Kübassaare linnualal teostati Eesti Ornitoloogiaühingu tellimusel kooskõlas standardiseeritud metoodikaga (Nellis 2012). Seiretöö teostas Mati Martinson FIE, välitöödel osalesid Mati Martinson, Ainar Unus, Martin Vesberg, Torm Vatsfeld ja Sander Teras.

Aruande juurde kuuluvad järgmised andmefailid:

- 1) Kkolulised_liigid_asukohad_Kahtla_Kübassaare_2015 (MapInfo=MI)
- 2) Linnuinventuur_EELISesse_elupaigad_2015_Kahtla-Kübassaare (MI)
- 3) Pesitsusloenduse_transektid_Kahtla-Kübassaare_2015 (MI)
- 4) Pesitsusloenduse_ööloenduse_transektid_Kahtla-Kübassaare_2015 (MI)
- 5) Kahtla-Kübassaare linnuala rändeloenduse vaatluskohad 2015 (MI)
- 6) Linnustiku loenduse koondtabel Kahtla-Kübassaare 2015
- 7) Kahtla-Kübassaare linnuala pesitsusloendus 2015
- 8) Kahtla-Kübassaare linnuala rändeloendus 2015.

Rannikubiotoopide haudelinnustiku loendus

Välitööd

Teostati ühekordne pesitsusloendus 16.-17., 21., 23.-25., 27. mail, 04., 13. juunil 2015 ja ööloendus 13.-15. juunil 2015. a. Pesitsusloenduse ajal loendati ka Udriku, Muraja, Kunnati ja Kolli lahe laidude haudelinnustik. Teiste loendusala sisse jäävate laidude haudelinnustiku kohta tarvitati kokkuvõttes varasemaid olemasolevaid loendusandmeid.

Loendus algas tavaliset enne päikesetõusu ja lõppes enamasti kell 10. Ainult laiuloendused keetsid kogu päeva. Ka kevadiste rändeloenduste aegu 25.-26.04 ja 06.,08.,11.05 märgiti paralleelselt koos rändel peatuvate lindudega üles ka juba pesitsema asunud linnud (luiged, haned, pardid jt.).

Loendus toimus nii jalgsi, jalgratastel kui paadiga. Pikemaid vahemaid läbiti autoga.

Tulemused

Kaardistati kõik kaitsekorralduslikult oluliste linnuliikide territooriumid ja pesade asukohad. Pesitsevate paaride arvukushinnangud anti kogu Kahtla-Kübassaare linnuala kohta.

Pesitsusloenduse kokkuvõte on lisas 1.

Rändel peatuvate veelindude loendus

Välitööd

Loendused teostati kolmenädalaste ajavahemike järel kevadel 3 ja sügisel 5 loendust järgmiselt:

1. loendus 08.-09. aprillil
2. loendus 25.-26. aprillil
3. loendus 06., 08., 11. mail
4. loendus 03.-04. augustil
5. loendus 24.-25. augustil
6. loendus 14.-15. septembril
7. loendus 03.-04. oktoobril
8. loendus 22.-23. oktoobril.

Tulemused

Loenduse kokkuvõtted on tehtud meresektorite kaupa, kuid selleks, et eristada konkreetseid rändepeatuspäiku, märgiti algandmed veel lahtede või laheosade kaupa.

Rändeloenduseks määratud lühike ajavahemik ei ole just kõige sobilikum kõigi rändel peatuvate linnurühmade loenduseks. Puudulikult jäid loendamata aulide ränne. Varasemate mereloendustega on täheldatud, et suur osa aule jt. arktilisi veelinde koguneb kevadel Allirahu ja Tombamaa juures vabavee ja jää piirile ja mere vabanedes liigutakse edasi põhja suunas. Loendusaja alguseks, aprilli algul, oli meri juba jäävaba ja jääpiiri taha kogunenud linnud edasi liikunud. Samas sügisel algab suurem aulide kogunemine alles novembris.

Kahtla-Kübassaare linnualal kurvitsaliste peatumiseks sobilikud liivikud ja seljandikud suures osas puuduvad. Seepärast on kurvitsaliste loendustulemused suhteliselt kesised. Kevadine kurvitsaliste massränne toimub alles mai lõpus. Selleks ajaks oli kevadel ettenähtud loendusae 05. aprill - 05. mai juba läbi.

Kevadel kolmas loenduskord sai valgepõsk-lagle pärast niigi kuni 11. maini edasi lükatud, et oodata ära valgepõsk-laglede tulek. Ettenähtud 05. mail lõpetatud kevadrände loenduse puhul oleks enamus valgepõsk-laglesid loendamata jäänud. Valgepõsk-laglede loenduseks sobilik aeg oleks mai keskpaik, kui nad siin kõige massilisemalt peatuvad.

Rändeloenduse tulemused on lisas 2.

Lisa 1. Kahtla linnuala haudelinnustiku loendusandmed ja arvukushinnangud.

Aasta: 2015

Pesitsemine

LOENDUSALA NIMI: KAHTLA-KÜBASSAARE LINNUALA

Liik	Arvukus (paari pesitsemas, va *)			
	Loendus		Hinnang	
	Min	Max	Min	Max
1	2	3	4	5
1 Kūhmnokk-luik <i>Cygnus olor</i>	149	150	150	170
2 Hallhani <i>Anser anser</i>	75	75	75	100
3 Valgepõsk-lagle <i>Branta leucopsis</i>	41	41	40	60
4 Rääkspart <i>Anas strepera</i>	101	101	100	130
5 Piilpart <i>Anas crecca</i>	3	3	3	10
6 Sinikael-part <i>Anas platyrhynchos</i>	322	322	320	350
7 Rägapart <i>Anas querquedula</i>	8	8	8	10
8 Luitsnokk-part <i>Anas clypeata</i>	69	69	70	90
9 Punapea-vart <i>Aythya ferina</i>	11	11	10	15
10 Tuttvart <i>Aythya fuligula</i>	630	630	630	700
11 Hahk <i>Somateria mollissima</i>	8	8	8	10
12 Jääkoskel <i>Mergus merganser</i>	7	7	7	10
13 Tuttpütt <i>Podiceps cristatus</i>	409	409	400	430
14 Hallpõsk-pütt <i>Podiceps grisegena</i>	5	5	5	10
15 Sarvikpütt <i>Podiceps auritus</i>	10	10	10	15
16 Hüüp <i>Botaurus stellaris</i>	8	8	8	10
17 Merikotkas <i>Haliaeetus albicilla</i>	4	4	4	5
18 Roo-loorkull <i>Circus aeruginosus</i>	4	4	4	6
19 Rooruik <i>Rallus aquaticus</i>	6	6	6	10
20 Täpikhuik <i>Porzana porzana</i>	1	1	1	3
21 Lauk <i>Fulica atra</i>	49	49	50	70
22 Sookurg <i>Grus grus</i>	16	16	15	25
23 Merisk <i>Haematopus ostralegus</i>	81	81	80	90
24 Naaskelnokk <i>Recurvirostra avosetta</i>	19	19	15	25
25 Liivatüll <i>Charadrius hiaticula</i>	25	25	25	40
26 Kiivitaja <i>Vanellus vanellus</i>	45	45	40	60
27 Soorüdi <i>Calidris alpina</i>	2	2	5	10
28 Mustsaba-vigle <i>Limosa limosa</i>	7	7	5	10
29 Suurkoovitaja <i>Numenius arquata</i>	4	4	4	8
30 Punajalg-tilder <i>Tringa totanus</i>	117	117	120	150
31 Kivirullija <i>Arenaria interpres</i>	1	1	0	1
32 Naerukajakas <i>Larus ridibundus</i>	6200	6200	6000	7000
33 Kalakajakas <i>Larus canus</i>	1360	1360	1300	1500
34 Tõmmukajakas <i>Larus fuscus</i>	2	2	1	2
35 Väikekajakas <i>Hydrocoloeus minutus</i>	32	32	30	40
36 Tutt-tiir <i>Sterna sandvicensis</i>	757	757	700	800
37 Jõgitiir <i>Sterna hirundo</i>	490	490	450	550
38 Randtiir <i>Sterna paradisaea</i>	1310	1310	1300	1400
39 Väiketiir <i>Sternula albifrons</i>	4	4	3	5

40 Sooräts <i>Asio flammeus</i>	1	1	1	2
41 Nõmmelõoke <i>Lullula arborea</i>	1	1	1	3
42 Hänilane <i>Motacilla flava</i>	7	7	5	10
43 Rästas-roolind <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	37	37	40	50
44 Vööt-põösalind <i>Sylvia nisoria</i>	14	14	15	30
45 Punaselg-õgija <i>Lanius collurio</i>	26	26	30	50

Lisa 2. Kahtla-Kübassaare linnuala rändekogumike loendusandmed ja arvukushinnangud.

Aasta: 2015

RÄNNE

LOENDUSALA NIMI: KAHTLA-KÜBASSAARE LINNUALA

Arvukus (isendit)

Liik	Loendus		Hinnang	
	Min	Max	Min	Max
1	2	3	4	5
1 Kühmnokk-luik <i>Cygnus olor</i>	308	769	300	800
2 Väikeluik <i>Cygnus columbianus</i>	3	34	10	50
3 Laululuik <i>Cygnus cygnus</i>	1	227	100	300
4 Suur-laukhani <i>Anser albifrons</i>	9	9	10	50
5 Hallhani <i>Anser anser</i>	80	950	500	1 000
6 Valgepõsk-lagle <i>Branta leucopsis</i>	60	7 550	5 000	10 000
7 Mustlagle <i>Branta bernicla</i>	2	2	1	5
8 Ristpart <i>Tadorna tadorna</i>	1	7	5	10
9 Viupart <i>Anas penelope</i>	1	13 440	10 000	15 000
10 Rääkspart <i>Anas strepera</i>	5	521	400	600
11 Piilpart <i>Anas crecca</i>	15	259	200	300
12 Sinikael-part <i>Anas platyrhynchos</i>	123	2 855	2 000	4 000
13 Soopart <i>Anas acuta</i>	1	5	5	10
14 Rägapart <i>Anas querquedula</i>	2	4	5	10
15 Luitsnokk-part <i>Anas clypeata</i>	34	128	100	150
16 Punapea-var <i>Aythya ferina</i>	2	150	100	150
17 Tutvart <i>Aythya fuligula</i>	666	9 890	8 000	12 000
18 Merivart <i>Aythya marila</i>	3	425	400	600
19 Tutt- või merivart <i>Aythya fuligula/marila</i>	63	3 910	4 000	10 000
20 Hahk <i>Somateria mollissima</i>	1	111	100	150
21 Aul <i>Clangula hyemalis</i>	19	606	1 000	5 000
22 Mustvaeras <i>Melanitta nigra</i>	2	38 733	30 000	50 000
23 Tõmmuvaeras <i>Melanitta fusca</i>	181	181	150	250
24 Sõtkas <i>Bucephala clangula</i>	220	18 900	15 000	20 000
25 Väikekoskel <i>Mergellus albellus</i>	97	403	300	500
26 Rohukoskel <i>Mergus serrator</i>	3	416	300	500
27 Jääkoskel <i>Mergus merganser</i>	4	135	100	200

28 Punakurk-kaur <i>Gavia stellata</i>	1	1	5	10
29 Järvekaur <i>Gavia arctica</i>	1	1	5	10
30 Väikepütt <i>Tachybaptus ruficollis</i>	1	1	0	3
31 Tuttpütt <i>Podiceps cristatus</i>	29	737	600	800
32 Hallpösk-pütt <i>Podiceps grisegena</i>	2	8	5	15
33 Sarvikpütt <i>Podiceps auritus</i>	2	6	5	10
34 Kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i>	5	1 594	1 000	2 000
35 Hüüp <i>Botaurus stellaris</i>	2	3	5	10
36 Höbehaigur <i>Egretta alba</i>	1	18	15	30
37 Hallhaigur <i>Ardea cinerea</i>	1	81	50	100
38 Merikotkas <i>Haliaeetus albicilla</i>	2	17	10	20
39 Roo-loorkull <i>Circus aeruginosus</i>	1	4	5	10
40 Välja-loorkull <i>Circus cyaneus</i>	1	2	5	10
41 Raudkull <i>Accipiter nisus</i>	1	3	10	20
42 Hiireviu <i>Buteo buteo</i>	1	1	10	20
43 Rooruik <i>Rallus aquaticus</i>	1	1	5	10
44 Täpikhuik <i>Porzana porzana</i>	1	1	1	5
45 Lauk <i>Fulica atra</i>	61	3 930	3 000	4 500
46 Sookurg <i>Grus grus</i>	4	61	500	1 000
47 Merisk <i>Haematopus ostralegus</i>	2	43	40	60
48 Naaskelnokk <i>Recurvirostra avosetta</i>	1	18	15	25
49 Liivatüll <i>Charadrius hiaticula</i>	2	7	10	50
50 Rüüt <i>Pluvialis apricaria</i>	1	10	10	20
51 Plüü <i>Pluvialis squatarola</i>	19	19	20	40
52 Kiivitaja <i>Vanellus vanellus</i>	23	354	300	500
53 Merirüdi <i>Calidris maritima</i>	15	15	10	20
54 Soorüdi <i>Calidris alpina</i>	102	102	100	300
55 Tutkas <i>Philomachus pugnax*</i>	15	15	10	30
56 Mustsaba-vigle <i>Limosa limosa</i>	1	4	5	10
57 Väikekoovitaja <i>Numenius phaeopus</i>	1	1	1	5
58 Suurkoovitaja <i>Numenius arquata</i>	1	2	10	20
59 Vihitaja <i>Actitis hypoleucos</i>	1	5	10	20
60 Tumetilder <i>Tringa erythropus</i>	1	12	10	20
61 Heletilder <i>Tringa nebularia</i>	4	32	30	50
62 Mudatilder <i>Tringa glareola</i>	1	128	100	200
63 Punajalg-tilder <i>Tringa totanus</i>	1	26	20	50
64 Naerukajakas <i>Larus ridibundus</i>	42	5 677	5 000	7 000
65 Kalakajakas <i>Larus canus</i>	209	1 705	1 000	2 000
66 Väikekajakas <i>Hydrocoloeus minutus</i>	3	30	30	50
67 Räuskitiir <i>Hydroprogne caspia</i>	2	5	5	10
68 Tutt-tiir <i>Sterna sandvicensis</i>	1	45	500	1 000
69 Jögitiir <i>Sterna hirundo</i>	2	185	200	400
70 Randtiir <i>Sterna paradisaea</i>	36	658	600	1 000
71 Väiketiiir <i>Sterna albifrons</i>	8	8	5	15
72 Sooräts <i>Asio flammeus</i>	1	1	0	2

Lisa 3. Kahtla-Kübassaare linnuala rändeloenduse meresektorid ja vaatluskohad.

